

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes neve és címe** felperesnek, a **alperesi képviselő** által képviselt alperes neve (**alperes címe.**) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében

- mely perbe az alperes pernyertessége végett a **alperesi beavatkozó jogi képviselője** által képviselt Alperesi beavatkozó (**alperesi beavatkozó címe.**) beavatkozott -

a Székesfehérvári Törvényszék 2016. január 6. napján meghozott 34.G.40.098/2013/72. számú ítélete ellen az alperes részéről 73. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban - 2016. május 4. napján megtartott nyilvános tárgyalást követően meghozta, és 2016. május 19-én - kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + Áfa összegű elsőfokú, és 20.000 (Húszezer) forint + Áfa összegű másodfokú jogi képviselettel kapcsolatos költséget, továbbá 48.000 (Negyvennyolcezer) forint másodfokú perköltséget; az alperest támogató beavatkozó részére 15 napon belül 20.000 (Húszezer) forint + Áfa összegű elsőfokú perköltséget; a további költségeit maga viseli.

Megállapítja, hogy a költségjegyzékre feljegyzett 36.000 (Harminchatezer) forint elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperes a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekének figyelembe vételével látta el, és ezáltal *a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítését 142.347.870 forint erejéig meghiúsította*. E kárért az alperes felelősséggel tartozik.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen be a Székesfehérvár Törvényszék Gazdasági Hivatalánál 116.066.990 forintot vagyoni biztosítékként.

Az Alaptörvény ellenesség megállapítására irányuló eljárás kezdeményezése iránti kérelmet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket, továbbá a felperesnek 15 napon belül 454.000 forint perköltséget.

Tényként állapította meg, hogy a **adós társaság** (továbbiakban: adós) 2012. december 14. napja óta felszámolás hatálya alatt áll.

A gazdálkodó szervezet cégnyilvántartási bejegyzésére 2009. április 29-én került sor. Ettől az időponttól kezdődően a társaság egyedüli ügyvezetője az alperes volt, aki 2011. május 3-ig tagja is volt a társaságnak. 2011. május 3-án a tagi üzletrészt Alperesi beavatkozóra átruházta, majd az alperes 2011. augusztus 3-tól ismét a társaság tagja lett, **1. személy** másik tag mellett.

A társaság festékgyártással foglalkozott, 2009 augusztusában kezdte meg tevékenységét. Már a kezdetekben megmutatkozó termék-értékesítési nehézségek ellenére a termelését folytatta, elegendő bevétel hiányában azonban az összes esedékes tartozását kifizetni nem tudta. Ezen körülmények miatt 2009. október 28-án kérelmezte az adóhatóságtól fizetési könnyítés engedélyezését, melyet a hatóság akkor elutasított. A 2009. december 2-i fizetési könnyítési kérelmének, illetőleg a 2010. január 22-i kérelmének az adóhatóság helyt adott. A 2010. március 5-én előterjesztett hasonló kérelmét az adóhatóság ismét elutasította. A 2010. január 13-i kérelmének részben adott helyt, a 2011. május 25-i kérelme elutasításra került. Az alperes, mint az adós ügyvezetője már a legelső fizetési könnyítés iránti kérelemben is fizetési nehézségekre, likviditási problémákra hivatkozott. Az adóhatóság 2010. január 12-én végrehajtást rendelt el a társasággal szemben a felhalmozódott adótartozás behajtása végett, és 2012. november 23-áig folyamatosan azonnali beszédési megbízásokat bocsátott ki. Ezekből a 2010. január 12-i, február 9-i, és március 4-i inkasszók voltak eredményesek. 2010. január 14-én a társaságnak az adófolyószámláján 9.661.563 forint adóhátralék mutatkozott. Az adóhatóság által elrendelt végrehajtás 2010. május 20-án került a cégjegyzékbe bejegyzésre.

A **1. társaság** felszámolását követően e társaság festékgyártási tevékenységét a **adós társaság** folytatta, aki az ehhez szükséges eszközöket a **2. társaságtól** bérelte. A **1. társaság**-nek 1999. augusztus 28-tól **2. személy** volt az ügyvezetője, alperes neve pedig 1998. április 1-től 1999. augusztus 22-ig a tagja volt. A **2. társaság** ügyvezetője **2. személy**.

2010. március 24-én a **adós társaság** és a **2. társaság** kölcsönszerződést kötött a következő tartalommal: „A kölcsönadó bevételsszerző tevékenységre 1.500.000 forint termelés finanszírozási kölcsönt folyósít, oly módon, hogy a kölcsönadó a saját bankjánál vezetett bankszámláról a kölcsönfelvevő nevében közvetlenül teljesít az általa megjelölt kifizetésekre. A kölcsön kamata évi 33,5%. A kölcsönvevő a kölcsönt 6 havi egyelő részletekben, kamatokkal növelten fizeti vissza. A kölcsön visszafizetése biztosítékaul szolgál, hogy a kölcsönt felvevő a kölcsön fennállásának ideje alatt havi 8.000.000 forintnak megfelelő összegű vevőkövetelését engedményezi a kölcsönadóra, oly módon, hogy az engedményezéssel keletkezett biztosítéki követelés 8.000.000 forint összeg alá nem mehet. A kölcsön fennállása alatt e biztosítéki követelést mindenkor esedékes törlesztőrészlet mértékéig a kölcsönadó szabad rendelkezése szerint használja, míg a többletbiztosítéki követelésből a kölcsönvevő rendelkezése szerint előre egyeztetett módon a kölcsön felvevő által megjelölt termelési célú kötelezettségeket teljesít. Az ily módon lecsökkent biztosítéki követelést a kölcsön felvevő a keretbiztosítéki összeg erejéig köteles feltölteni további engedményezés útján...”.

2011 februárjában a felek újabb hasonló tartalmú kölcsönszerződést kötöttek, melynek tárgya ismételten 1.500.000 forint kölcsön nyújtása volt, évi 53,7%-os kamattal 6 hónapi futamidővel és a fentiekben ismertetett biztosítékokkal.

A szerződések alapján az adós társaság 2010-ben 131.908.840 forint, 2011-ben 182.814.794 forint, 2012-ben 182.814.294 forint követelést engedményezett a **2. társaság**-re. Ebből 142.347.870 forintot úgy, hogy abban az időben nem is volt hatályban lévő szerződése.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes 2010. május 20-án már előre látta, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes az esedékességkor kielégíteni az adóssal szemben fennálló követeléseket. A 2010. május 20-án kibocsátott adóhatósági inkasszó 13.906.473 forint összeg vonatkozásában már csak részben vezetett eredményre. 2011. évben 6.377.050 forintot, 2012-ben pedig 3.899.677 forint adótartozást fizetett a társaság.

Az adós ellen indult felszámolás során a bejelentkező hitelezők igénye összesen 153.536.000 forint, melyből az adóhatóság követelése 123.936.622 forint. A 2014. május 14-én kelt közbenső mérleg szerint az adós társaság felszámolási vagyonát 5.000.931 forint pénzeszköz, és 7.110.000 forint követelés- vagyon képezte.

A felperes a módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, ezért az adós társaság vagyona 142.347.870 forinttal csökkent, az alperes, mint vezető tisztségviselő a magatartásával az adóhatóság, mint hitelező követelésének kielégítését ekkora összeggel hiúsította meg. A fizetéseképtelenséggel bekövetkező helyzet időpontját 2010. május 20. napjával kérte megállapítani. A bejelentett saját hitelező igényének figyelembe vételével 116.066.990 forint összegben kérte az alperest kötelezni biztosíték nyújtására.

Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetéről tudva kötötte meg 2010 márciusában és 2011 februárjában az említett kölcsönszerződéseket, melyek valós célja az volt, hogy az adós társaság számláinak és követelésének kezelésével bízza meg a **2. társaság**-t és ezáltal elvonja azt a vagyont, amiből az adóhatóság az adóvégrehajtás során kielégítést kereshetett volna. Ezzel a magatartásával az alperes 142.347.870 forintot vont el a társaságtól, vagyis ennyivel csökkentette az adós társaság vagyonát. Az adóhatóság inkasszóí eredménytelenek maradtak, mivel az adós a bevételét a **2. társaság** számláján kezelte, ezzel meghiúsította az adóhatóságnak azt a lehetőségét, hogy inkasszók útján az adótartozást beszedje.

Álláspontja szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően alperes neve döntési szabadsága már nem terjedhetett ki arra, hogy a lejárt tartozásokat az általa meghatározott sorrendben elégítse ki, és különösen nem határozhatott volna arról, hogy egy másik társaság képviselőjére bízza a **adós társaság** tartozásainak rangsorolását és kiegyenlítését.

A hivatkozott felelősségi szabály szerint az adós fenyegető fizetéseképtelensége akkortól áll fenn, amikor bekövetkezik az az állapot, hogy tartozásait az esedékességkor nem lesz képes kifizetni, mert nincs elegendő pénzeszköze. Ha a gazdálkodó szervezet vezetője a társaság fenyegető fizetéseképtelenségét ésszerűen előre láthatta, mégis intézkedésével az adós társaság vagyonát csökkenti, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint felel az általa okozott kárért.

Hangsúlyozta, hogy a társaság saját tőkéje már 2010-ben a jegyzett tőke alatt volt, ezért a folyamatos likviditási problémákkal küzdő társaság vonatkozásában az alperesnek meg kellett volna tennie a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 143. § (2) bekezdésében előírt intézkedéseket.

Az alperes terhére kérte értékelni, hogy a fizetési könnyítés iránti kérelmek előterjesztései során eltitkolta, hogy a társaság az árbevételét a **2. társaság** bankszámlájára utalja. Ennek ismeretében ugyanis az adóhatóság valószínűleg nem részesítette volna az adós társaságot a fizetési könnyítés kedvezményében.

Az alperes elsődlegesen illetékességi kifogást emelt, hivatkozással arra, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott illetékességi szabály vagylagos, ezért kérte, hogy a bíróság tegye át az ügy iratait a Pp. 29. § (1) bekezdése szerint illetékes Fővárosi Törvényszékhez.

Érdemben a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy az adós társaság 2010 májusában fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben lett volna. Hangsúlyozta, hogy a fizetés könnyítési kérelmei az adóhatóság felé éppen azt a célt szolgálták, hogy az adós társaság működését biztosítani tudja. Állította, hogy az adóhatóság felé fennálló társasági tartozást igyekezett a megadott kedvezmény szerint kifizetni, azt részben teljesítette is. Az adóhatóság tudott arról, a társaságnak fizetési nehézségei vannak, hiszen erre tekintettel kért az alperes fizetési könnyítést. Nem volt eredménytelen a végrehajtás, hiszen az adó folyószámla mutatja, hogy milyen összegekben nyert kielégítést az adóhatóság követelése.

Állította, hogy mint ügyvezető nem tanúsított a hitelezők érdekével ellentétes magatartást, amikor a **2. társaság**-vel a kölcsönszerződéseket megkötötte, hiszen az volt a célja, hogy a termelést finanszírozza, másként pedig ebben az időben nem tudott pénzhez jutni.

Vitatta azt a felperesi következtetést, hogy a kölcsönszerződés megkötésével elvonta volna a **adós társaság** vagyonát, hiszen a társaság hitelezői a követelésüket megkapták oly módon, hogy azokat a **2. társaság** fizette ki a **adós társaság** bevételeiből. A **2. társaság** számlájára átutalt összegek tehát nem csökkentették az adós társaság vagyonát, mivel a hitelezői követelések kifizetésével a társaság adósságai is csökkentek. Ezt igazolja az a körülmény is, hogy a felszámolási eljárásban csak néhány hitelezői igénybejelentés érkezett a felperesi adóhatóság követelésén kívül.

Úgy vélte, a termelés folyamán felmerült tartozások kifizetése jogszerű volt, mert azok az adóhatóság követelését megelőzték volna a felszámolási eljárásban a Cstv. 57. § (1) bekezdés e) pontja alapján. Hangsúlyozta, hogy az engedményezés folytán a **2. társaság**-nek juttatott összeg 497.438.428 forint helyett valójában csak 368.000.000 forint összegű volt. A szerződést úgy kellett értelmezni, hogy az adós társaság valamennyi vevőkövetelését engedményezte a **2. társaság**-re, az abban megjelölt 8.000.000 forint határérték erejéig, melyből a **2. társaság** az adós társaság tartozásait kifizette, illetőleg a kölcsönösszeget és annak kamatait is beszedte. Hangsúlyozta, hogy az adóhatósággal részletfizetésben állapodott meg, ezért nem tartotta szükségesnek azt, hogy az adós bankszámláján a társaság elegendő pénzt tartson az adótartozás rendezése végett.

Az eljárás során beavatkozó fél szintén arra hivatkozott, hogy az alperes felelőssége nem állapítható meg. Álláspontja szerint a felperes 2015. június 24-i tárgyaláson jegyzőkönyvbe mondott keresetmódosításával beállt a Pp. 146/A. § (1) bekezdésében előírt tilalom hatálya, így további keresetmódosításra már a felperesnek nem volt lehetősége, mert azt a Pp. 146/B. §-a kizárta. Rámutatott arra is, hogy a hitelező a kölcsönszerződések relatív hatálytalansága miatt a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és c) pontja alapján pert nem indított. Kiemelte, hogy az adós társaság vonatkozásában a vagyon jogellenes csökkentésére nem került sor, a **2. társaság** engedményes nem volt vagyonszerző, ezért az adós kárára vagyonelvonás sem történt.

Hangsúlyozta, hogy ő csupán 90 napig volt többségi befolyással rendelkező tag, ezalatt az idő alatt pedig nem volt befolyása az ügyvezetésre, a vezető tisztségviselő intézkedéseibe nem szólt bele. Kérte, hogy a bíróság kezdeményezzen a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése vonatkozásában Alaptörvény ellenesség megállapítására irányuló eljárást, mert ez a szabály alkotmány ellenes, ugyanis a kezesi felelősséget megállapító eljárásban saját védelme érdekében nem szólalhat fel, bizonyítást saját érdekében nem kezdeményezhet.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak ítélte.

Indokolásában utalt arra, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 143. § (2) bekezdése az ügyvezető kötelezettségévé teszi, hogy összehívja a taggyűlést, ha a társaság saját tőkéje veszteség folytán a törzstőke felére csökkent, vagy ha az adós társaságot fizetési képtelenség fenyegeti. Részletesen idézte a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1)-(3) bekezdésének rendelkezéseit is, mely rögzíti a vezető tisztségviselő

felelősségének megállapítása alapjául szolgáló tényállásokat, a többségi befolyással rendelkező tag kezési felelőssége folytán jogszabályilag rendezett beavatkozási lehetőséget, és a vezetői felelősség alóli kimentéshez szükséges bizonyítandó tényeket.

Rámutatott arra, hogy a törvényszék illetékességét vizsgálva figyelembe vette, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése visszautal a Cstv. 6. § (1) bekezdésére, mely szerint a vezetői felelősség megállapítására irányuló per lefolytatására az adós székhelye szerint, a felszámolási eljárás lefolytatására jogosult törvényszék rendelkezik illetékességgel. Álláspontja szerint a jogalkotó a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében kizárólagos illetékességi szabályt állított fel, emiatt a Pp. 29. § (1) bekezdése - az alperes lakóhelye szerinti törvényszék vagylagos illetékességének - szabálya nem alkalmazható.

A kereset érdemével kapcsolatosan azt vizsgálta, hogy a **adós társaság** társaságnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett-e, és ha igen annak időpontja mikorra tehető. Rámutatott arra, hogy az állandó és következetes bírói gyakorlat értelmében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének megállapítása körében annak van jelentősége, hogy mikortól kezdődően kellett számolnia az ügyvezetőnek azzal, hogy a társaság nem lesz képes az esedékes tartozásait megfizetni. Ezt követően az ügyvezetés már nem jogosult mérlegelni, hogy mely tartozásokat fizeti meg. A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után a vezető kötelezettsége az, hogy az adóst terhelő tartozásokat az esedékességük sorrendjében fizesse meg. Ilyen esetben az ügyvezetés feladata a hitelezői veszteség minimalizálása, a célja pedig az kell legyen, hogy a gazdálkodó szervezetet szabályozott módon kivezesse a gazdaságból, ezért nem vállalhat már olyan kockázatot, amely a hitelezői érdekeket sértené.

Döntése során figyelembe vette, hogy az eljárásba vont szakértő által elkészített szakvélemény szerint sem a főkönyvi kivonat havi adataiból, sem a likviditási ráta alapján nem lehetett meghatározni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját. Egyetértett a szakértő azon állásfoglalásával, hogy a Cstv. 27. § (2) bekezdés c) pontjában rögzített törvényi tényállás feltételeinek bekövetkeztekor az adós társaság már mindenképpen fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

Kiemelte, hogy az alperes saját maga adta elő, hogy a kölcsönszerződések megkötésére a termelés finanszírozhatóságának megteremtése miatt volt szükség. Ebből következően megállapítható, az alperes, mint vezető tisztában volt azzal, hogy likvid pénzeszköz hiányában az adós társaság a tartozásait nem tudja kiegyenlíteni.

Megítélése szerint az alperesnek a fenyegető fizetéseképtelenség miatt nem arra kellett volna törekednie, hogy a termelést fenntartsa, hanem likvid pénzeszköz hiányában arról kellett volna gondoskodnia, hogy a társaság gazdaságból történő kivezetéséhez megtegye a törvény által előírt intézkedéseket.

Úgy ítélte meg, hogy az alperes magatartása jogellenes volt a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezését követően, mert nem volt jogosult indokolatlan kifizetéseket eszközölni, amikor láthatta, hogy az esedékes tartozásai megfizetésére a társaság nem képes. Terhére róta, hogy elmulasztotta a jogszabály által előírt intézkedéseket megtenni, nem hívta össze a taggyűlést a felszámolás elhatározása, vagy a saját tőke feltöltése céljából.

Az engedményezéseket is jogszerűtlennek minősítette, mert azok célja a felperesi követelés kielégítésének meghiúsítása volt. Az alperes ugyan nem vonta el a vagyont a társaságtól, mert annak tartozásai kerültek kifizetésre, azonban megakadályozta intézkedésével azt, hogy az adóhatóság az adós társaság számlájáról a követelését behajtsa. Ezen felül a kölcsönszerződésekkel olyan indokolatlan terhet vállalt fel, amelyet a társaság gazdasági helyzete nem tett lehetővé. A 2010 márciusában megkötött kölcsönszerződéssel olyan előnytelen feltételekkel szerzett csekély összegű kölcsönt, amely nem volt alkalmas a társaság nyereséges gazdálkodásának fenntartására, a termelés

további finanszírozására. Ebből következően az intézkedés csak azt célozhatta, hogy a **adós társaság** pénzforgalma átkerüljön a **2. társaság** számlájára, mert az alperes nem akarta az adós vagyonából az adótartozást megfizetni, teljes mértékben kiegyenlíteni. Ez az intézkedés oda vezetett, hogy az adóhatóság hitelezői igénye nem kerülhet teljes mértékben kiegyenlítésre, mert a felszámolási eljárás során a felszámolási vagyon erre nem lesz elegendő.

Az elsőfokú bíróság az összecszerűség meghatározása körében a 2010. május 20-át követően engedményezett teljes összeget jogosulatlan elvonásnak minősítette. Azért nem tartotta szükségesnek a szakértő további meghallgatását e tárgyban, mert a felperes a jogosulatlan elvonás mértékeként 142.347.870 forint összeget határozott meg, az alperes pedig maga is ennél nagyobb mértékben jelölte meg az engedményezett követelések összegét.

Mindezen körülmények alapján megállapította az alperes felelősségét, továbbá biztosíték nyújtására is kötelezte - a felperes kereseti kérelmének megfelelően -, melynek mértékét a felperes által felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igény összegéhez mérten határozta meg.

Kifejtette még: a felperes keresete nem ütközött a keresetmódosítás tilalmába, mert az eljárás folyamán a felperes mindvégig az alperes felelősségének megállapítását kérte a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint. Végig arra hivatkozott, hogy a másik számlán kezelt pénzzel az alperes megíúsította az adóhatóság követelésének végrehajtás útján történő, illetőleg a felszámolási eljárásban történő kielégítését. Úgy ítélte meg, a hitelező saját választásától függ, hogy melyik jogvédelmi eszközt veszi figyelembe, a Cstv. 33/A. § alkalmazását nem zárja ki az a körülmény, hogy a hitelező a Cstv. 40. §-a, vagy a Ptk. 203. §-a szerinti pert megindította-e vagy sem.

A vagyonelvonással kapcsolatos beavatkozói hivatkozást nem vizsgálta, mert az alperes a megállapított tényállás alapján azzal sértette meg az ügyvezető hitelezők felé fennálló köteleességét, és azért vonható felelősségre, mert a hitelezői követelés kielégítését megíúsította.

Az Alaptörvény ellenesség megállapítására irányuló eljárás kezdeményezését is elutasította. Ezt a döntését azzal indokolva, hogy jelen esetben Alperesi beavatkozó beavatkozóként járt el a vele azonos érdekű fél pernyertességének előmozdítása végett. E pernek nem tárgya a kezes felelősségének vizsgálata, ezért nem vizsgálhatta azokat a hivatkozásokat sem, amelyek a kezes felelősség alóli mentesülésére irányultak.

Tekintettel arra, hogy felperes pernyertes lett, az alperest kötelezte a perrel kapcsolatosan felmerült költségek megfizetésére, mely tartalmazta a felperes által megelőlegezett 404.000 forint szakértői díjat, valamint a felperesnek járó 50.000 forint jogtanácsosi díjat.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását, és a teljes kereset elutasítását, másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését.

Jogorvoslati kérelmében megismételte: a felperes a keresetét 2013. október 3-án nyújtotta be, melyben a felelősség megállapítása körében a társasági vagyon csökkenését 524.631.313 forint összegben kérte meghatározni. A 2014. január 18-án megtartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az alperes jogellenes magatartásaként felrótt szerződést valójában nem kölcsönnek, hanem ügyviteli szerződésnek kell tekinteni, melynek eredménye az volt, hogy az alperes a döntési jogokat egy másik gazdasági társaság vezetőjének átengedte. Elismerte, hogy a **2. társaság** bankszámlájának bejelentéséről szóló kötelezettséget az adózás rendjéről szóló törvény az alperesnek nem írta elő. A 2014. július 9-i tárgyaláson a vagyonsökkenés mértékét módosította, és azt 434.861.767 forintban határozta meg, de nem vitatta azt a tényt, hogy az alperes a működése alatt folyamatosan fizette

adótartozásait.

2014. július 9-én - a bíróság kioktatását követően - kérte csak szakértő kirendelését. A szakvélemény beszerzését követően megtartott 2015. június 24-i tárgyaláson, a szakvéleményben foglaltak alapján a vagyonsökkenés mértékét 142.347.870 forint összegre módosította.

Jogorvoslati kérelmében kiemelte: a szakértő a felperes keresetében állított számadatok egyikét sem tudta alátámasztani, továbbá a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet keresetben megjelölt időpontját sem tudta meghatározni, és a feltett kérdések ellenére a vagyonsökkenés mértékét sem jelölte meg. A szakértő más ok-okozati összefüggést talált a kölcsönszerződés és a vagyonsökkenés között, mint a felperes.

Az elsőfokú bíróság a 2015. június 24-én megtartott tárgyaláson felhívta a felperest, hogy nyilatkozzon arról, hogy a kereseti kérelmét a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulata alapján tartja-e fenn, vagy azt módosítani kívánja. E felhívásra 2015. július 16-án kelt beadványában a felperes úgy módosította a keresetét, hogy fenntartva a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első fordulata, kérte az alperes felelősségének megállapítását ugyanezen törvényhely második fordulata szerint is megállapítani.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét alaposnak találta, és a meghozott ítéletében a hitelezői igények kielégítési alapjától elvont vagyon összegét 142.347.870 forint összegben meghatározva állapította meg az alperesi vezető felelősségét, és kötelezte az alperest 116.066.990 forint vagyoni biztosíték, valamint a perköltség és az eljárási illeték megfizetésére is.

Véleménye szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatában meghatározott tényállás szerint azt a következményt kell igazolni, hogy a vezető tisztségviselő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően olyan intézkedést tett, amely a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítését megghiúsítja. Ez a megállapítás kizárólag abban az esetben lehetne helytálló, ha jelen esetben a NAV végrehajtási eljárása esetén is megtérült volna az adós hitelezőinek teljes követelése. Ugyanakkor tényként állapítható meg, hogy az adóhatóság sikeres végrehajtási eljárása nem eredményezte volna a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítését, így annak sikertelensége sem eredményezhette a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulását.

Úgy vélte, az ítélet ellentmondó megállapításokat tartalmaz, hiszen a 10. oldalán azt rögzíti, hogy az alperes nem vonta el a vagyont, mert a **2. társaság** bankszámlájára került összegekből a társaság tartozásai kerültek kifizetésre, ezzel szemben a 11. oldalon azt rögzítette, hogy a szakértői vélemény alapján a hitelezői igények kielégítési alapjául szolgáló elvont vagyon összegét 142.000.000 forint összegben találta megállapíthatónak.

Sérelmezte az elsőfokú bíróság álláspontját, mely szerint az alperes 2010. május 20-át követően csakis a követelések lejáratának sorrendjében alkalmazhatott volna kifizetéseket. Hangsúlyozta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a jogszabály a vezető tisztségviselőnek azt írja elő, hogy a továbbiakban nem a tulajdonosok érdekét kell szem előtt tartania, hanem a társaság hitelezőinek (minden hitelezőnek) érdekét. Jelen esetben kétségtelen, hogy az alperes intézkedései nem tulajdonosi érdekeket szolgáltak, hiszen nem osztalékot fizetett, vagy tagi hitelt fizetett vissza, hanem a gazdálkodás elvét követve, a gazdálkodáshoz tartozó költségek ellenértékét egyenlítette ki. Ebből következően a bíróság nem állapíthatott meg a terhére vagyonelevonást még akkor sem, ha az egyetlen hitelező érdekét megsértette. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, mely jogszabály írja elő a vezetőnek azt a kötelezettséget, hogy ilyen esetben a lejárt követeléseket azok kielégítési sorrendjében kell kifizetnie. Az állandó következetes bírói gyakorlatra hivatkozott, de nem jelölte meg azokat a döntéseket, amelyek az álláspontját alátámasztják. Ezzel szemben a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.047/2011/3. számú ítéletében éppen arra mutatott rá, hogy a Cstv. 33/A. §-a szerinti eljárás nem valamely hitelező

elszámoltatási igényének érvényesítését célozza a vezető irányába, ez a kereseti kérelem a vezető mulasztásával megvalósított vagyonsökkenés mértékében érvényesíthető. A törvényszék álláspontja azért sem helytálló, mert egy szerződés teljesítésének jogszerűtlenségét vagy az alperes felelősségét megállapítani egyértelműen csak jogszabályi rendelkezések alapján lehet, és a bíróság köteles megnevezni a jogszabályt, és annak vonatkozó szakaszát, amely az álláspontját alátámasztja. Véleménye szerint 2010. május 20-tól az adós társaság felszámolásának közzétételéig közel 3 éves időszakban nem kötelezte az alperest semmilyen jogszabály arra, hogy az adós társaság hitelezőinek követelését az esedékességek sorrendjében egyenlítse ki. Ebből következően, ha eltért ettől a sorrendiségtől, ez nem tette jogellenessé az eljárását.

Jogorvoslati kérelmében kifogásolta azt is, hogy többszöri kérelme ellenére a bíróság a szakértő személyes meghallgatását nem foganatosította, mert egyrészt úgy vélte, hogy az alperes nem vont el vagyont a társaságtól, másrészt azzal érvelt, hogy „a felperes által közölt engedményezési összeg meghaladja a felperes által megállapítani kért vagyonelvonási összeget”. E körben hangsúlyozta, hogy a felperes először azon az állásponton volt, hogy az alperes a társaság vagyont csökkentette azzal, hogy a kölcsönszerződéshez tartozó engedményezésekkel összesen a 3 év alatt 524.631.313 forint társasági bevétel került a **2. társaság** számlájára. Erre épült a felperes keresetében megjelölt ok-okozati összefüggés, amire az alperesi felelősség megállapítását kérte. A szakértő ugyanakkor azt állapította meg, hogy a jogalap nélkül 142.347.87 forint összeget engedményezett az alperes a **2. társaság**-re, amellyel vagyont vont el a társaságtól. A szakértő abban is állást foglalt, hogy a szerződések bizonyos része jogszerű volt, másik része nem, így ezen jogértelmezés alapján a szerződéses időszakok szerint számolta ki a csökkenést a vagyonban, és ezt a számítást a felperes elfogadta, amikor módosította keresetét. A törvényszék azonban ettől is eltérő megállapítást tett, amikor megállapította ugyan, hogy az alperes vagyont nem vont el, de a 2010. május 20-át követő időszakban szerződés alapján történő engedményezések közül 142.000.000 forint erejéig az engedményezés jogszerűtlen volt.

Hangsúlyozta azt is: a szakértő feladata az volt, hogy az iratok alapján megállapítsa, az adós társaságnál mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. E körben a szakértő hibás megállapításokat tett. Azt elismerte, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezettének időpontját az alperes vezette gazdasági társaság könyvei alapján nem lehet meghatározni, így a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét nem a könyvek és a könyvelési adatok, hanem a Cstv. 27. § (2) bekezdése c) pontja alapján vezette le, azaz a felperes végrehajtásának a cégjegyzékbe történő bejegyzése dátumával határozta meg. Véleménye szerint a szakértő a fizetéseképtelenség időpontját teljességgel megalapozatlanul állapította meg, hiszen az alperes igazolta, hogy 2010. március 22-én rendelkezett az adóhatóság „együttes nullás” adóigazolásával, amely konkrétan azt jelentette, hogy ezen a napon a társaságnak nem volt lejárt esedékességű tartozása a felperessel szemben. A végrehajtás tényének cégjegyzékben történő bejegyzése önmagában arra sem ad lehetőséget, hogy az adós társaság fizetéseképtelenségét a bíróság automatikusan megállapítsa. Az adós vitatta a tartozás összegét, lejártát, a végrehajtási eljárások során tett felperesi intézkedések jogszerűségét is. Ezen felül figyelembe kellett volna venni azt is, hogy az adóhatóság az alperes vezette gazdasági társaság fizetési könnyítésre vonatkozó, 2010. június 13-i megismételt kérelmét pozitív elbírálásban részesítette, és azzal mentesítette őt az esetleges fizetéseképtelenség megállapítása alól.

Hangsúlyozta, hogy a szakértő nem jogász, ezért a kölcsönszerződés jogszerűségének vizsgálata sem volt feladata. A szerződés téves nyelvtani értelmezése miatt jutott arra a helytelen megállapításra, hogy az alperes szerződésen kívüli időszakokban is engedményezett vevőkövetelést, ezt pedig jogosulatlanul tette. Ennek eredményeként határozta meg a jogosulatlan engedményezések összegében, 142.000.000 forintban az „elvont vagyont”, holott az általa megvizsgált könyvelési

dokumentumokból igazolt az a tény, hogy az adós könyveiben a **2. társaság**-vel szembeni követelés mindvégig szerepelt az eszközök között, tehát a társaság vagyona nem csökkent, így vagyonelevonás sem történt.

Fentiekből megállapítható, hogy az igazságügyi könyvszakértő a könyvvizsgálati módszerekkel nem tudta igazolni a felperes állításait, a feladatán túlterjeszkedve olyan kérdésekben adott véleményt, amelyekre nincs szakképesítése. Ezek a megállapítások nem tekinthetők szakvéleménynek, és bizonyító erővel sem bírnak.

Kiemelte: az elsőfokú eljárás során becsatolt beadványaiban kifejtette, a termelés nyereségességének visszaállítására mely programokat kívánt bevezetni, ezek pedig rajta kívül álló okok miatt nem valósultak meg, holott rendelkezett a megfelelő gyártási kapacitással és foglalkoztatotti állománnyal. Megítélése szerint a felperes is elfogadta elképzeléseit, amikor fizetési kedvezményekben részesítette a társaságot a 2010., 2011-es években. Ebből következően nem megalapozott az az állítás, hogy az alperes egyetlen lehetséges jogszerű eljárása a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felismerését követően a társaság gazdasági életből történő kivezetése lehetett volna. Fontos körülmény, hogy a festékipar, mint a vegyipar szegmense a világgazdasági válság hatására nehéz helyzetben volt a 2009., 2010-es években. Ezen körülmények között mérlegelte az alperes annak lehetőségét, hogy a 36 alkalmazott elbocsátása mellett piaci pozícióját teljesen feladja, vagy pedig termelőképeségének fenntartása megőrzésével a gazdasági társaság prosperitására törekszik. Az csupán sajnálatos, hogy a gazdasági környezet a kormányzati törekvések ellenére sem változott az adós társaságra nézve kedvezően, és a magyar festékipar csupán 2015-ben tudta ismételtelen elérni a 2008-as év termelési szintjét.

Jogorvoslati kérelmében eljárási hibákra is hivatkozott.

Véleménye szerint tévedett az elsőfokú bíróság amikor nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése három egymástól teljesen különböző tényállást rögzít, mint kárfelelősséget keletkeztető esetet. A felperesnek a Pp. 146/A. §-a alapján már nem volt lehetősége 2015. június 24-én a keresetét a második fordulatra hivatkozással módosítani. Annak következtében pedig, hogy megállapítást nyert, az adós társaság vagyonából elvonás nem történt, a felperes keresetét el kellett volna utasítani.

Hangsúlyozta továbbá, hogy a Kúria 1/2013. (II. 28.) számú jogegységi határozata azt rögzíti: „A vezető tisztségviselő jogellenes magatartása következtében a gazdálkodó szervezetnél bekövetkezett vagyon csökkenésének mértékét a bíróságnak ítéletben kell megállapítania, és ehhez igazodik a vagyoni biztosíték mértéke is”. Tekintettel arra, hogy a törvényszék maga is megállapította, hogy az alperes nem csökkentette a vagyont, biztosíték adására sem volt kötelezhető.

Sérelmezte, hogy a bizonyítási indítványának a bíróság nem tett eleget, a szakértőt szóbeli meghallgatásra nem idézte. Tény ugyan, hogy a társaság üzemi veszteség mellett működött, és erre tekintettel nem tudott minden hitelezői igénynek eleget tenni, de ez nem azért következett be, mert az alperes bármilyen jogsértő eljárással a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította, hanem azért, mert a bevételek összegét meghaladták a társaság kötelezettségei.

Álláspontja szerint a törvényszék 2015. július 24-i tárgyaláson adott felhívása gyakorlatilag irányította a felperest, hogy milyen módosítást kellene tenni a keresetében, majd annak megfelelően hozott döntést, ez az eljárás pedig egyértelműen sérti a pártatlanság elvét.

A törvényszék azt helyesen fogalmazta meg, hogy nincs lehetősége vizsgálni a beavatkozó kezesi felelősségét, vagy közrehatásának mértékét jelen perben. A beavatkozó pont ezt sérelmezte, hiszen azt állította, hogy kezesi felelőssége az objektív felelősség elvéhez hasonlóan beállhat, ezért kérte a törvényszéket az Alaptörvény ellenesség megállapítása iránti eljárás megindítására, hiszen egy több mint 100.000.000 forint összegű kezesi felelősségre kötelező törvény számos alkotmányos alapjog gyakorlását teszi lehetetlenné azzal, hogy még a vizsgálat elvi lehetőségét sem biztosítja a kezes

számára.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

Utalt az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. (továbbiakban: Art.) 38. § (2) és (3) bekezdéseinek rendelkezéseire, mely kötelezettségévé teszi a társaságoknak, hogy legalább egy belföldi, pénzforgalmi számlával rendelkezzenek és a pénzforgalmi számlán tartsák - a készpénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénzeszközök kivételével - a pénzeszközeiket. Ennek a jogszabályi kötelezettségének az adós nem tett eleget, és az adóhatóság előtt folyamatban lévő fizetési könnyítési kérelem tárgyában lefolytatott eljárások során a vezetője sem tájékoztatta erről a lényeges körülményről az adóhatóságot. Amennyiben a hatóság tudott volna arról, hogy az adós társaság a bevételét egy másik társaság számlájára utalja, a fizetési könnyítési kérelemnek nem adott volna helyt.

Kiemelte még, hogy a társaság a bevételei megszerzésének napján, illetve a követelések teljesítésének napján rendelkezett ugyan vagyoni eszközökkel, melyeket a cég könyveiben valóban rögzített, a forgóeszközök azonban még a megszerzés napján, vagy rövid időn belül a bankszámláról elvonásra kerültek a **2. társaság** bankszámlájára történő átutalással. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a peres eljárás során vitatott szerződések valójában ügyviteli szerződésnek minősülnek, melyek segítségével az alperes az adós társaság bankszámla-forgalmát egy másik társaság bankszámlájára irányította át. Az alperes, mint vezető tisztségviselő tehát nem az adós társaság hitelezőinek érdekében, illetőleg a jogszabályoknak megfelelően járt el.

Megítélése szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az adós társaság 2010. május 20-án fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, hiszen ezen a napon az adóhatóság 13 millió forint összegű inkasszója nem járt teljes eredménnyel, 11.502.717 forint összeg kielégítésére fedezet hiányában nem kerülhetett sor.

Helyesen állapította meg azt is, hogy volt olyan időszak, amikor szerződés hiányában az adós 142.347.870 forint összeget jogalap nélkül engedményezett a **2. társaság** részére, mivel ezen időszakban a felek között sem kölcsönre, sem biztosítéki engedményezésre vonatkozó megállapodás nem volt hatályban, ebből következően a fenti összeg erejéig mind a vagyonsökkenés ténye, mind az adóhatóság követelésének végrehajtására szolgáló kielégítési alap elvonásának ténye megállapítható.

Hangsúlyozta még: 2015. július 16-án a kereseti kérelmét nem módosította, az csupán kiegészítésre, pontosításra került, hiszen a keresetben, valamint az eljárás során is mindvégig a Cstv. 33/A. (1) bekezdésére, mint jogalapra hivatkozott a felelősség megállapítása körében.

A fellebbezés az alábbiak miatt alapos.

A Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú eljárás iratai alapján a releváns tényeket az alábbiakkal módosítja, illetőleg egészíti ki:

Az adós 2009 októberében kezdte meg tevékenységét, de néhány hónap elteltével működése veszteségessé vált. A festékgyártás és értékesítés kedvezőtlen piaci körülményei ellenére az adós képviselője a termelést és társasági működést szerette volna folytatni, ezért a társaság felhalmozódott adótartozásának részletekben történő megfizetése végett több alkalommal fizetési kedvezmény iránti kérelemmel fordult az adóhatósághoz.

Abból a célból, hogy az adóhatóság inkasszó útján a társaság számlájára érkező bevételeket ne szedje be, így azokat a termelés folytatására fordíthassa, 2010. március 24-én az adós bankszámla

forgalmát „kölcönszerződéssel” és az azt biztosító „követelés-engedményezésekkel” a **2. társaság** bankszámlájára irányította át. Hasonló tartalmú szerződést kötött 2011 februárjában is. Ezzel azt kívánta elérni, hogy a **2. társaság** bankszámlájáról a szállítói követelések kerüljenek kielégítésre, az adótartozást pedig a társaság lehetőségei és a saját maga által meghatározott mérték szerint fizethesse. Az adóhatóságot a bevételek átirányításáról nem tájékoztatta, ezzel szemben a fizetési kedvezmény iránti eljárásokban arra tett ígéretet, hogy a társaság tartozását részletekben annak bevételeiből fogja az adóhatóság részére kiegyenlíteni.

Az adós vagyona a **2. társaság**-vel kötött ügyletek következtében nem csökkent, az átirányított összegekből - a kölcsön és annak járulékai levonásán túl - az adós szállítóinak követeléseit kerültkifizetésre. A társaság befektetett és forgóeszközeinek értéke 2009. december 31-ei fordulónapon 28.895.000 forint, 2010. december 31-én 26.779.000 forint, 2011. december 31-én 24.084.000 forint, 2012. szeptember 7-én pedig 35.312.000 forint volt.

Az adós mérleg szerinti (adózott) eredménye 2009-ben 475.000, 2010-ben -24.192.000, 2011-ben -34.736.000, 2012-ben -30.377.000 forint volt.

A társaság 2010 januárjában -1.707.902 forint, februárban -4.161.423 forint, márciusban -1.844.956 forint veszteséggel zárt, májusban és júniusban nyereséges volt (nyeresége: 1.432.574 illetve 4.579.107 forint összegű), júliusban azonban ismét -4.617.118 forint vesztesége volt. Az augusztust -678.579 forint veszteséggel, szeptembert 3.835.084 forint nyereséggel zárta, novemberben a vesztesége -7.241.048 forint, decemberben pedig -3.492.883 forint volt.

Az adós társaság *saját tőkéje* 2009. december 31-ére 975.000 forint, 2010. december 31-ére -23.217.000 forint, 2011. december 31-ére -57.953.000 forint, 2012-ben a felszámolás kezdő időpontjára -88.330.000 forint értékűre csökkent.

Az alperes intézkedései következtében az adóhatóság követelése folyamatosan nőtt, mert a hatósági beszedési megbízások 2010. május 20-ától eredménytelenek maradtak.

Az adós társaságnak 2009. december 31-ei fordulónapon a forgóeszközei értéke 28.226.000 forint volt, rövid lejáratú kötelezettsége nem volt. A következő mérleg 2010. december 31-ei fordulónapján a forgóeszközei értéke 25.564.000 forint, melyet csaknem kétszeresen halad meg a rövid lejáratú kötelezettségeinek mértéke, amely 46.480.000 forint.

A **adós társaság** adós elleni hitelezői felszámolási kérelem 2012. szeptember 6-án érkezett a felszámolási bírósághoz. Az adós elleni felszámolás kezdő időpontja 2012. december 14-e. A felszámolás során az adóhatóság 116.066.990 forint hitelezői igényt jelentett be. A felszámolónál bejelentkező hitelezők igénye összesen 153.536.000 forint. A 2014. május 14-én kelt közbenső mérleg szerint az adós társaság felszámolási vagyonát 5.000.931 forint pénzeszköz, és 7.110.000 forint követelés- vagyon képezi.

A fenti tényállás alapján az elsőfokú bíróság jogi következtetése az alábbiak miatt nem helytálló:

A jelen ügyben a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 2012. szeptember 6-án hatályos rendelkezéseit kellett alkalmazni. A Cstv.33/A. § (1) bekezdésének hatályos szövege szerint „A hitelező vagy - az adós nevében - a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól [6. §] annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy

elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket."

A fenti törvényhely (3) bekezdése értelmében: „mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell."

A felperes, mint hitelező jelen perben az alperesi vezető felelősségének megállapítását a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés első és második fordulatra alapította, és arra hivatkozott, hogy az alperesnek, mint vezető tisztségviselőnek a jogellenes intézkedései - lényegében a társaság bankszámla forgalmának átirányítása - 142.347.870 forinttal csökkentette az adós társaság vagyonát, illetőleg a fenti összeg mértékéig megghiúsította a hitelezők követelésének teljes kielégítését.

Az alperes elsődlegesen illetékességi kifogásra, illetőleg a kereset szabálytalan megváltoztatására, érdemben pedig a kereset alaptalanságára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság az illetékességi kifogást helytállóan minősítette alaptalannak, mert a Cstv. 6. § (1) bekezdése kizárólagos illetékességi szabályt rögzít a felszámolási eljárásokra vonatkozóan, és erre a szabályra utal vissza a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének rendelkezése is, ebből következően a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló perekre az a bíróság rendelkezik kizárólagos illetékességgel, amely a felszámolás hatálya alá került azon adós elleni felszámolási eljárás lefolytatására is kizárólagosan illetékes, amelynek vezetőjét alperesként perbe vonták.

A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.)146. § (1) bekezdése úgy rendelkezik: „A felperes a keresetét az első fokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig bármikor megváltoztathatja, feltéve, hogy a megváltoztatott keresettel érvényesített jog ugyanabból a jogviszonyból ered, mint az eredeti kereset, vagy azzal összefügg. A kereset megváltoztatását írásban kell benyújtani, vagy jegyzőkönyvbe kell mondani.

A fenti törvényhely (5) bekezdés a) pontja értelmében nem keresetváltoztatás az, ha a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja.

A Pp. 146/A. § (1) bekezdése kimondja: „Kötelező jogi képviselő esetében az általános szabályoktól (146. §) eltérően a felperes a keresetét - a (2)-(4) bekezdésben foglalt kivétellel - az alperes érdemi ellenkérelme előadását követő 30 napon belül változtathatja meg." E törvényhely (6) bekezdése szerint a bíróság végzéssel elutasítja a keresetváltoztatást, ha a felperes azt az (1)-(5) bekezdésben foglalt szabályok megsértésével terjesztette elő; e végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

Az alperes tévesen hivatkozott a Pp. 146/A. §-ban rögzített keresetváltoztatási tilalomra, mert ebben a perben a felperes keresetében érvényesített jog a *vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására* irányuló jogosultság volt, a felperes pedig a keresetében - a fenti törvényi rendelkezés második fordulatának megnevezése nélkül ugyan - már hivatkozott arra, hogy az alperes a bankszámlaforgalom átirányításával valójában azt akadályozta meg, hogy az adóhatóság inkasszói eredményesek legyenek, azaz a sérelmezett szerződésekkel a hatósági végrehajtás alól vonta el a kielégítési alapot.

A felperes 59. sorszám alatti jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatát tehát a Pp. 146. § (5) bekezdése értelmében keresetpontosításnak, kiegészítésnek kellett minősíteni.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet a bírósági gyakorlat többféle módon próbálta definiálni. A leggyakoribb hivatkozás szerint az lényegében az adós számláinak (kötelezettségeinek) kielégítéséhez szükséges likvid pénzeszközök elégtelensége. Más megközelítésben a fenyegető fizetéseképtelenség a társaság vagyonának nagyságát meghaladó tartozások mellett ésszerűtlen kockázattal végzett gazdasági tevékenységhez kapcsolódik. Ez a szemlélet azt jelenti, hogy minden alultőkésített cég tulajdonképpen fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet utáni állapotban van.

A vezetői felelősség megállapítására irányuló perben elsődlegesen mindig azt kell vizsgálni, hogy a felszámolás hatálya alá került társaság mikortól került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, *azaz a vezető tisztségviselő mely időponttól kezdődően látta vagy láthatta előre, hogy az általa vezetett társaság nem lesz képes az esedékességgel kiegyenlíteni a vele szemben fennálló követeléseket.* A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjának megállapításánál tehát - a törvényi előírás szerint - figyelembe kell venni azt a szubjektív tényezőt is, hogy az adott vezető mikor ismerhette fel a fenyegető fizetéseképtelenség helyzetét.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a vezető tisztségviselő a társaság főkönyvei alapján elkészített mérlegekből és beszámolókból mindenképpen olyan információk birtokába jut, amely mutatja az általa irányított társaság likviditási helyzetét. Jelen ügyben az eljárásba vont igazságügyi szakértő által elkészített havi bontású eredménykimutatásokból, illetőleg az alperes által 16. sorszám alatt becsatolt mérlegek adataiból egyértelműen megállapítható, hogy a fenyegető fizetéseképtelenséget az alperes, mint vezető tisztségviselő 2009. üzleti évben még nem észlelhette akkor sem, ha már ebben az időben fizetési könnyítés iránti kérelemmel fordult az adóhatósághoz, mert ekkor még a társaság likvid vagyonát a rövid lejáratú kötelezettségek nem haladták meg. A 2010. évben az adós működése havonta hol veszteséges, hol nyereséges volt, a társaság működéséről a 2010. december 31-ei fordulónappal elkészített mérleg adott valós képet. A 2010. üzletévre vonatkozó 2011. április 30-án elkészített mérlegből azonban az alperes már egyértelműen láthatta, hogy a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, mert a likviditási rátája, valamint az eredménykimutatásai ezt a helyzetet igazolták. Az ugyanis igazolt tény, hogy a 2010. december 31-ei fordulónapra vetített mérleg adatai szerint az adós társaság 25.564.000 forint értékű forgóeszközzel rendelkezett, mellyel szembeállítható rövidlejárátú kötelezettsége 46.480.000 forint összegű, ebből a pénzeszköze pedig csak 516.000 forint volt. A 2010. december 31-ei fordulónappal 2011. április 30-án elkészített mérleg aláírásának időpontjában tehát a vezető tisztségviselő részére egyértelművé válhatott, hogy az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

Itt mutat rá a Fővárosi Ítéltábla, hogy jelen esetben a szakértő által meghatározott 2010. május 20-ai időpont, mint a fenyegető fizetéseképtelenség kezdő időpontja nem helytálló. A fizetéseképtelenség fogalom-meghatározása ugyanis különbözik a fenyegető fizetéseképtelenség fogalmának meghatározásától, mert a fizetéseképtelenség Cstv. 27. § (2) bekezdés a)-b)-c) pontjában meghatározott tényállások pénzforgalmi megközelítésűek, ezzel szemben a fenyegetett

fizetéseképtelenség - tartalma szerint - likviditási megközelítésű, továbbá nem csak az objektív körülményeken alapul, hanem a vezető gondos eljárásából következő felismerhetőség idejéhez is kötődik.

A Fővárosi Ítéltábla a módosított és kiegészített tényállás alapján azt a következtetést vonta le, hogy az alperes terhére rótt intézkedések - bankszámlaforgalom átirányítását célzó kölcsön és biztosítéki engedményezési szerződések - a 2011. április 30-ai fenyegető fizetéseképtelenség időpontjához képest korábban kerültek megkötésre. Hangsúlyozza azonban, hogy a Cstv. 33/A.§ szerinti felelősségre vonás során, a törvényi megfogalmazásból következően csak azok az intézkedések értékelhetők a vezető terhére, amelyeket ő a *fenyegető fizetéseképtelenség kezdő időpontját követően tanúsít*.

Jelen perben a felelősségi tényállás további elemei sem állapíthatók meg:

A csődtörvény 3. § (1) bekezdés e) pontjában rögzített fogalom-meghatározás szerint *vagyon* mindaz, amit a számvitelről szóló törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. Másképp megfogalmazva: a társaság vagyonának mértékét a mérleg-főösszeg mutatja. A törvényhely első fordulatában meghatározott következmény a vezető jogellenes magatartásával okozati összefüggésben beálló vagyonsökkenés. A tényállásban részletezett adatok alapján azonban az állapítható meg, hogy az adós társaság befektetett és forgóeszközeinek összértéke 2009 és 2012 között nem csökkent. Az elsőfokú eljárásba vont igazságügyi könyvszakértő az 56. sorszámú szakvéleményére előterjesztett észrevétele (62. sorszám alatt) azt a szakértői megállapítást tartalmazza, hogy a megvizsgált dokumentumok alapján a **2. társaság** és a **adós társaság** elszámoltak egymással az engedményezés során juttatott összegekkel, a **2. társaság** az engedményezett összegekből a **adós társaság** szállítói tartozásait egyenlítette ki.

Az igazságügyi szakértő a vizsgált dokumentumokból azt állapította meg, hogy a 2010. március 24-én kötött kölcsönszerződés részletekben történő visszafizetése 2010 áprilisától számított 6 hónapig, 2010. szeptember hónapig tartott, a 2011. évi szerződés teljesítése pedig februártól júliusig tartott, a kölcsönfelvevő azonban akkor is engedményezte a bevételeit, amikor kölcsönszerződés szerinti engedményezési kötelezettsége nem állt fenn, hiszen nem volt érvényben lévő kölcsönszerződése a **2. társaság**-vel. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a fenti időszakban engedményezett árbevétel átirányítása, azaz ezen összegek engedményezése „jogalap nélkül történt”. Kifejtette, hogy az adós vagyonának csökkenése nem kizárólag a kötelezett vagyonába tartozó dolog tulajdonjogának átruházásával valósulhat meg, hanem a kötelezettet illető követelés átruházásával is, vagyis a vagyon csökkenésénél az aktív vagyon csökkenését kell vizsgálni. Ebbe a körbe tartozónak minősítette, hogy az alperes a társasága bevételeit, követelését vonta el a vállalkozástól, ezért úgy ítélte meg, hogy a jogalap nélküli engedményezés fedezetelvonásnak minősül függetlenül attól, hogy az engedményezett összegből hitelezői igények kerültek kiegyenlítésre, mert az alperes ezzel megghiúsította a **felperes** behajtási kísérleteit. Ezekkel a megállapításokkal az igazságügyi szakértő túllépte hatáskörét, mert a szerződések és azok eredményének minősítése jogkérdés, az a bíróság értékelési körébe tartozik. A szakértő arra nem tért ki, hogy az engedményezett követelések - a kölcsön részleteivel és járulékaival csökkentett - összegét az adós valóban a **2. társaság**-vel szembeni követelések megjelöléssel tartotta-e nyilván a könyvelésében. Márpedig ha ez történt, a mérleg szerinti aktív vagyon nem csökkent, csak az eszközök minősége változott, a pénzeszközökből követelés-vagyon lett. A szakértő a szakvéleményében az alperes kérdésére azt a választ adta, hogy a **adós társaság** veszteséges működésére az engedményezés ténye nem volt befolyással, a vállalkozás veszteséges gazdálkodása abból következett, hogy költségei és ráfordításai

meghaladták a bevételt. Ebből a szakértői megállapításból pedig az következik, hogy az alperes hivatkozása helytálló, az engedményezések a mérlegének főösszegét nem csökkentették. Azaz a könyvszakértő szakmai kompetenciájába tartozó megállapításaiból az a jogi következtetés vonható le, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját megelőzően kötött szerződések a társaság vagyonát nem csökkentették, valójában a veszteség halmozódását az okozta, hogy az alperes a társaságot tovább működtette.

A Fővárosi Ítélőtábla egyetért azzal az ítéleti okfejtéssel, hogy a Cstv. 33/A. §-ában rögzített jogérvényesítési lehetőség nem zárja ki a Cstv. 40. §-a szerinti megtámadási per megindításának, és a régi Ptk. 203. §-a szerinti hatálytalanság megállapítására irányuló per kezdeményezésének lehetőségét. Hangsúlyozza azonban, hogy a fenti jogintézmények különböznek egymástól, és azok törvényi tényállási elemei nem keverhetők össze. A Cstv. 33/A. § rendelkezésének célja a másodlagos kártérítési felelősség megteremtése azon vezetők vonatkozásában, akik a fenyegető fizetéseképtelenség kezdő időpontját követően nem a hitelezői érdekek elsődlegessége (figyelembevételével) alapján jártak el és ezzel a törvényhelyen előírt valamely következményt okozták. A Cstv. 40. § rendelkezésének célja pedig az, hogy a hitelező vagy az adóstársaság képviselőjeként eljáró felszámoló a felszámolás kezdő időpontját megelőzően közvetlenül elvont vagyont a felszámolási vagyonba visszaszerezze. A fenti törvényhelyen felsorolt speciális megtámadási okok egyike, amikor a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző öt éven belül és azt követően megkötött, az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését vagy más jognyilatkozatát az erre jogosult hitelező, vagy az adóst képviselő felszámoló megtámadja, mert igazoltnak véli, hogy az adós szándéka a hitelező vagy a hitelezők kijátszására irányult, és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett.

A Cstv.33/A.§ helyes értelmezése szerint a vezető felelőssége akkor állapítható meg, ha a perben bizonyítást nyer mind a károkozó magatartás, mind annak valamely következménye, és e kettő közötti okozati összefüggés is. A felperes kiegészített keresete alapján jelen ügyben vizsgálni kellett azt is, hogy a keresetlevél alapjaként megjelölt alperesi magatartás kimeríti-e a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulátát, azaz a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése után tanúsított vezetői magatartás „a hitelezők követelésének teljes kielégítését” megghiúsította-e. A második fordulat szerinti tényállás megállapíthatóságát is kizárja azonban jelen esetben az a körülmény, ha a felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet előtti intézkedéssel hozta összefüggésbe az általa állított következményt. Az ítélőtábla rámutat arra is, hogy a törvény nem egy adott hitelező sérelmét kívánta itt szankcionálni, hanem a hitelezők összességének sérelmét, azaz azt, ha a vezető fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet követően - a keresetben megjelölt és a vezető terhére felrótt - magatartás közvetlen ok-okozati láncolattal vezetett ahhoz az eredményhez, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők követeléseinek teljes kielégítése megghiúsult. Az a perben nem nyert igazolást, hogy a banki forgalom átirányítása következtében hiúsult meg a hitelezők követeléseinek felszámolásban történő kielégítése.

A Fővárosi Ítélőtábla egyetértett azzal a törvénytábi állásponttal, hogy a bankszámlaforgalom átirányítására a vezető részéről turpis szándékkal került sor, ezt az alperes előadása és a feltárt körülmények is alátámasztják. A **2. társaság**-vel kötött szerződéseknek ugyanis nem lehetett más valós célja, mint az, hogy az alperes megakadályozza az adóhatóságot abban, hogy a társaság bevételeit inkasszálja, lényegében tehát ezek az intézkedések arra irányultak, hogy a felperes által indított pénzügyi végrehajtással az adóhatóság ne vonja el a társaság bevételeit a működtetéstől. Ezt a konkrét hitelezőt hátrányos helyzetbe hozó csalárdsgát a Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szankcionálja.

A fenti indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés összes törvényi feltétele sem az első, sem a második fordulat vonatkozásában nem állapítható meg, ezért az alperes a terhére rótt, perben vizsgált magatartás okán - a hivatkozott törvényhely szerint - felelősségre nem vonható. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A felperes a peresztesége folytán köteles saját költségét viselni, és az alperes, valamint az alperesi beavatkozónak okozott többletköltséget megtéríteni (Pp. 239. §-a, 78. § (1) bekezdése).

Az alperes első- és másodfokú jogi képviseletével kapcsolatos költségét, valamint az alperesi beavatkozó elsőfokú jogi képviselettel kapcsolatos költségét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint 4/A. §-a alapján a jogi képviselők által kifejtett tevékenységhez szükséges időtartam mérlegeléssel határozta meg.

A felperes illetékmentessége folytán elsőfokon feljegyzett 36.000 forint eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében az állam viseli.

Budapest, 2016. május 19.

Dr. Volein Anna s.k.
a tanács elnöke,
előadó bíró

. Csányi Terézia Katalin s.k.
bíró

. Kovács Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: